

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2017-2018

Μάθημα: Τουρκικά **Επίπεδο:** Ε6 **Διάρκεια:** 2.30' **Ημερομηνία:** 24 Μαΐου 2018

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΝΙΑ (9) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΠΡΙΝ
ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ

BİRİNCİ BÖLÜM: YAZMA

35 Puan

Lütfen aşağıdaki konulardan birini seçerek aşağı yukarı 220–250 kelimelik bir kompozisyon yazınız:

1. Günlerimizde teknolojinin gelişmesinden çok faydalarımız var. Aynı zamanda, doğal çevremiz olumsuz bir şekilde etkileniyor. Dünyaca iklim değişir ve çölleşme ortaya çıkar. Doğal kaynaklar ve çevre korunması için insanoğlu tarafından alınabileceği en önemli tedbirleri verebilir misiniz?
2. Yirmi birinci yüzyıldayız, ama dünyanın çok yerlerinde insanlar henüz batıl inançlara inanırlar. Çağımızın modernleştirilmesine rağmen niçin insanların boş inanışlara inanmaya ihtiyaçları var? Size göre insan mantık yada şans ve kadere dayanmalı? Düşüncelerinizi yazınız.

İKİNCİ BÖLÜM: OKUMA ANLAMA

35 Puan

BİRİNCİ METİN

15 Puan

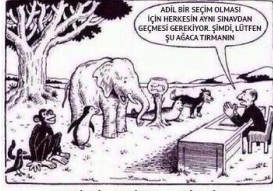
Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapınız.

Herkes aynı şekilde mi öğrenir?

Günümüzde IQ, başarılı olmak için çok önemli bir ölçüt değil. Dünyanın en üretken kişileri IQ sınavlarından düşük puanlar almışlar. Düşük IQ puanları sebebiyle bu insanlara zeki diyemiyoruz. O zaman onları kendi alanlarında ne bu kadar başarılı

yapıyor? Bu başarılı insanların zekâsını, beceri alanlarına göre yeniden tanımlamak gerekir. Çünkü her insan farklı bir şekilde kendini ifade eder. Bir müzisyen beste yaparak, bir tiyatrocunu rol yaparak, bir ressam resim yaparak kendini ifade eder.

EGİTİM SİSTEMİMİZ
Herkes dahildir. Ama eğer bir balığı ağaca tırmanma yeteneğiyle sınırlarsanız tüm hayatını bir aptal olduğuna inanarak yaşayacaktır.

O halde zekâ sadece tek çeşit değildir, farklı türleri vardır.

1. Sözel – Dilsel Zekâ: Dili ustalık ile kullanırlar. Çok sayıda kelime bilirler. Bu insanlar yabancı dilleri de kolaylıkla öğrenirler. İyi yazarlar. Uzun hikâyeler ve fıkrılar anlatırlar. İsimler, yerler ve tarihleri hatırlayabilirler. Tekerlemeleri ve kelime oyunlarını severler, dinleyerek daha iyi öğrenirler.
2. Mantıksal – Matematiksel Zekâ: Mantık kurallarına, neden – sonuç ilişkilerine dikkat ederler. Yeni bilgileri sınıflara ayırarak ve genelleme yaparak öğrenirler. Olaylar hakkında çok soru sorarlar. Soyut düşünebilirler, bilgiler arasında bağlantılar kurarlar. Bulmaca çözmeyi, satranç gibi strateji oyunları oynamayı severler.
3. Görsel – Mekânsal Zekâ: Renk, çizgi, şekil, uzay ve bunlar arasındaki ilişkilerle ilgilenir. Renklerle ve resimlerle çalışarak en iyi şekilde öğrenirler. Haritaları, çizelgeleri, tabloları, yazılı metinlerden daha kolay okurlar. Yaşıtlarına göre daha çok hayal kurarlar. Resim yapabilirler. Daha önce gittikleri yerleri kolay hatırlarlar.
4. Bedensel – Kinestetik Zekâ: Koordinasyon, denge, güç ve hız gibi bazı fiziksel özellikleri gelişmiştir. Yaparak, yaşanarak, dokunarak ve hareket ederek daha iyi öğrenirler. Duygularını vücut diliyle ifade ederler. El becerileri iyidir. Bir yerde uzun süre kaldıkları zaman hareket etmeye ihtiyaç duyarlar.
5. Müziksel – Ritmik Zekâ: Müziğe ve sese özel ilgi duyarlar. Ritim, melodi ve müzikle daha iyi öğrenirler. Şarkıların melodilerini çok iyi hatırlar, güzel şarkı söyleyebilirler. Müzikli bir ortamda daha verimli çalışırlar.
6. Kişisel – İçsel Zekâ: Kendilerini objektif olarak değerlendirebilirler. Güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadırlar. Olaylarla gerçekçi yaklaşır. Özürlüğü severler. Bireysel çalışırken daha başarılıdır. Kendilerine her zaman güvenirlir.
7. Kişisellerarı – Sosyal Zekâ: İnsanların seslerine, jest ve mimiklerine dikkat ederler. İnsanların farklı özelliklerini görerek onları analiz edebilir. Problemleri arkadaşlarına her zaman yardım ederler. İnsanlara selam verir. Onları

önemserler. Bir şeyi başkalarıyla işbirliği yaparak ve başkalarına öğreterek daha iyi öğrenirler.

A. Aşağıdaki özellikler yedi zekâ alanından hangisine dahil olabilir? 5 puan

1. Makinelerin çalışma biçimine dair sorular sorarım. ()
2. Çevredeki sesler çok dikkatimi çeker. ()
3. Arkadaşların fikirlerine değer veririm. ()
4. Yeni kelimeler öğrenmeyi ve kullanmayı severim. ()
5. Genellikle kimsenin fikrini sormam. ()

B. Metne göre aşağıdaki kelimeleri yakın anlamlılarıyla eşleştiriniz. 10 puan

1. ilişkin	a. biçim
2. akran	b. açık
3. kavram	c. nesnel
4. örneğin	d. yaşıt
5. yanı sıra	e. konsept
6. nitelik	f. bunula birlikte
7. objektif	g. fikir
8. belirgin	h. mesela
9. şekil	i. kalite
10. düşünce	J. bağlantı

İKİNCİ METİN

20 Puan

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapınız.

Emekli ve İleri Yaşlılarda yalnızlık korkusu

(a) Son yıllarda tıp alanındaki gelişmeler insan ömrünün uzamasını sağlamıştır. 2000 yılında Avrupa'da yaşayan halkın %15'i 65 yaş ve üstüdeyken, 2030 yılında bu oranın %24'e çıkması beklenmektedir. Bu, ileri yaşlardaki bireylere yönelik çalışmalara ivme vermiştir. Yaşlılık psikolojisi (geropsikoloji) de bu çabaların bir parçası olan yeni bir bilim dalıdır. Geropsikoloji, hayat tarzında değişime neden olan tıbbi durumlar, aile ilişkileri,

kronik ağrı, akıl hastalıkları ve yaşlı nüfusu etkileyen birçok değişik duruma yaşlı bireyin uyumuyla ilgilendir.

(b) Dünya Sağlık Örgütü 65 yaş ve üstündeki bireyleri yaşlı kabul etmektedir. Ancak bu sadece kronolojik yaşın sınırını tanımlar. Yaşlanma bireysel bir değişim olarak kişinin fiziksel ve ruhsal yönden gerilemesidir. Yaşın ilerlemesiyle birlikte doku ve organlarda oluşan yaşlanma biyolojik yaşlanmadır. Öte yandan, toplumsal değerler ve kültürel yapı da yaşlının ve yaşlılığın yerini belirlemektedir. Kişi kendini hissettiği oranda yaşlıdır.

(c) Yaşlılarda en sık görülen korkular arasında, yalnız kalma, düşüp bir yerini kırma, birilerine bağımlı kalma, parasız kalma, saldırıya uğrama, hastalanma önde gelir.

(d) Emeklilik, hayat içerisindeki önemli değişim dönemlerinden biridir ve sıklıkla yaşlının karşılaştığı ilk büyük değişimdir. Emekli olan kişi öncelikle gelir kaybına uğrayacaktır, bunun yanında sosyal rol ve yetkileri de değişecektir. Emeklilikle birlikte yaşanan bu kayıplara uyum sağlayamayan bireyler, kendilerini değersiz, önemsiz, yalnız, boşlukta, çaresiz hissedebilirler. Hayatlarının geri kalanını planlamakta güçlük çekerler. Yakınlarına yük oldukları hissine kapılır ve bazen de onlara karşı öfkeli tavırlar sergileyebilirler. Can sıkıntısı çekerler. Fiziksel sağlıkları bozulur. Bu kişilerin çoğunda klinik depresyon görülmektedir. Oysa emeklilikle birlikte ortaya çıkan güçlü duygular tanınıp bu yeni duruma uyum sağlandığında, emeklilik bireyin kişisel gelişimi, büyümesi ve hayata yeni bir bakış açısı getirebilmesini sağlayacaktır.

(e) Amerika'da yapılan bir araştırma, yaşlıların üçte birinde yalnızlık korkusu olduğunu göstermiştir. Yaşla birlikte gelen bedensel hastalıklar ve fiziksel kısıtlılıklar yaşlı kişinin gündelik hayatın sorumluluklarını yerine getirmesini zorlaştırarak hayatla tek başına mücadele edemeyeceği hissine yol açabilir. Ancak, gençliğinde bir başkasına bağımlı olmadan hayatını idare etme becerisine sahip olmuş kişi yaşlılığın getirdiği bu zorluklarla da başa çıkacaktır. Öte yandan, geçmişte de kendi hayatı konusunda başkalarının karar vermesine izin vermiş kişiler yalnız kalmaktan korkacaklardır. Annesinden ayrılmakta zorlanan bir çocuğun durumuna benzer bu.

(f) Yaşlılar ölümden sıkça bahsetmekle birlikte, çoğu çalışma gösteriyor ki, aslında gençlere oranla yaşlılar da ölüm kaygısı daha az. Yaşlılarda, uzamış ve acılı bir ölüm mü olacağı, ölümden sonra ne olacağı ve yaşanmış olan hayatın bir anlamı var mıydı sorularına aranan yanıtlar ölümlle ilgili korkuların altında yatmaktadır.

(g) Eriksson'un tarif ettiği insanın psikolojik gelişim basamaklarına göre yaşlılık döneminde gerçekleşmesi beklenen bütünlük duygusudur ki, bu gerçekleşmediğinde yukarıda bahsi geçen sıkıntılar ortaya çıkmaktadır. Üretken, sevebilen, yaşamdan doyum sağlayabilen insan için bu dönem yaptıkları, ürettikleri ve birikimleri açısından en verimli dönemdir.

(h) Yaşlılarda gençlere göre daha yüksek oranda intihara bağlı ölüm görülmektedir. Bu nedenle yaşlılık depresyonu acil tedavi gerektiren bir durum olabilir. Toplumdan geri çekilme, keyifsizlik, öfkeli olmak sanki yaşlanmanın doğal bir parçası gibi görüldüğünden çoğu yaşlı kişi tedavi alamamakta ve mağdur olmaktadır.

(i) Değişime ve gelişmeye açık olmak, kayıpları kabullenip çözüm yolları aramak ve her kayıptan bir ders çıkarmak, kendini ve kendinin sınırlarını tanımaya çalışmak ve kendini tanıdıktan sonra ötekileri görmeye çalışmak. Bugünü "şimdi ve burada" yaşama becerisini geliştirmek.

A. Metnin paragraflarına uygun başlık seçiniz.

9 puan

BAŞLIK	PARAGRAF
1. Emeklilik sonrası aniden çöken insanlara rastlıyoruz. Bu kişilerin yaşadığı duygular neler olabilir?	
2. Yaşlılarda yaşanan en önemli korkulardan birisi de ölüm korkusu. Neden böyle olmaktadır?	
3. Yaşlılarda sık görülen yalnızlık korkusu'nun altında neler olabilir?	
4. İleri yaş psikolojisi nasıldır?	
5. Yaşlılıkta gelişen ne gibi korkular vardır?	
6. Yaşlılığın bir tanımı var mıdır?	
7. Yaşlılık döneminde ümitsizliklerin ve başarısızlık duygularının gidip yerine bütünlük duygusunu geldiği söylenebilir mi?	
8. Mutlu bir ileri yaş için neler önerirsiniz?	
9. Yaşlılar da depresyona girerler mi?	

B. Lütfen doğru seçeneği işaretleyiniz.

6 puan

METİNDE	DOĞRU	YANLIŞ
1. Bir araştırmaya göre yaşlıların 1/3'si yalnızlık korkusu var.		
2. Dünya Sağlık Örgütü tarafından verilen yaşlılık için yaş sınırı sadece kronolojik yaşın sınırını tanımlamaz		
3. Emeklilik yüzünden insanlar kendilerini değersiz, önemsiz, yalnız, boşlukta, çaresiz hissedebilirler.		
4. Yaşlılık psikolojisi çok eski bir bilim dalıdır.		
5. Yaşlılar yalnız kalmaktan korkar ve bu durum annesinden ayrılmakta zorlanan bir çocuğun durumuna benzer.		

6. Gençlerde intihara bağlı ölüm oranı, yaşlılarda olan daha yüksek.		
--	--	--

C. Yukarıdaki metin ile ilgili doğru seçeneği işaretleyiniz.
puan

5

1. Metinde aşağıdakilerden hangisi belirtiliyor?

- 2030 yılında Avrupa'da yaşayan insanların oranı.
- 2030 yılında Avrupa'da yaşayan yabancı nüfus oranı.
- 2030 yılında Avrupa'da yaşayan 65 yaş ve üstündeyken oranı.

2. Metinde verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- Geçmişte aile yaratan insanlar yaşlılıklarında yalnız kalmazlar.
- Geçmişte yalnız yaşayan insanlar yaşlılıklarında yalnız kalmaktan korkarlar.
- Geçmişte, hayatlarını idare eden insanlar yaşlılıklarında yeni durumu daha kolay alışır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: DİL KULLANIMI

30 Puan

A. Aşağıdaki boşlukları kutudan uygun kelimeyi seçerek doldurunuz.

10 puan

“Azalt, yeniden kullan ve geri dönüştür” - Bir üniversitenin önceliklerinden biri...

Frederick Üniversitesi, çevre ve kamu sağlığına önem **1.** sürdürülebilir atık yönetimi için bir politika uygulamaktadır. Frederick, ürettiği çöpleri azaltmak **2.** "Reduce-Reuse-Recycle" ("Azalt, yeniden kullan ve geri dönüştür") politikası uygulanmaya karar verdi. Üniversite ayrıca, yeniden kullan prensibini **3.** amacıyla çeşitli kurumlarla işbirliğinde bulunmayı arzu ediyor. Eğitim Fakültesinde yardımcı doçent Bayan Chrysanthi Katzi, Kıbrıs Haber Ajansı'na verdiği **4.**, üniversite öğrencileri, profesörler ve personelin basılı malzeme kullanımının sınırlandığını ve tüm iletişimin email yoluyla yapıldığını **5.** Yetkili, üniversitedeki tüm başvuru formlarının internette elektronik olarak yapıldığını, aynı zamanda davetiyeler, **6.**, duyuruları vb büyük ölçüde azaltma amacıyla çaba **7.** söyledi. Üniversitede kağıt, PMD ve piller için geri dönüşüm kutuları yerleştirildiğini ifade eden Bayan Katzi, aynı zamanda printerler ve fotokopiden boş kutular toplanıp yeniden kullanıldığını açıkladı. Bu uygulamaların üniversitesinin işletme maliyetlerinin **8.** neden olup olmadığıyla ilgili bir soruya yanıt Bayan Katzi, kesinlikle geri dönüşüm gibi çevre dostu uygulamaların **9.** ile üniversitenin bazı ekonomik **10.** elde ettiğini söyledi. Bayan Katzi, elektronik formata erişimle baskı için kullanılan maliyetleri azalttığını ama esas olarak bilgilere anında ve eşzamanlı erişim sağlayarak üniversitesinin personelinin verimliliğini artırdığını söyledi...

(Kıbrıs Haber Ajansı'ndan haber alıntısı -12 Haziran 2015)

(a) benimsenmesi (b) azalmasına (c) vererek (d) belitti (e) teşvik etmek
(f) faydalar (g) amacıyla (h) mülakatta (i) ilânlar (j) harcandığını

B. Uygun seçeneği işaretleyiniz.

10 puan

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yansıma var?

- Arkadaşımla beraber mağazalara gitmeye karar verdik.
- Annemin horultusundan gece boyunca uyuyamadım.
- Aniden onun sesini duyup uyandım.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir benzetme var?

- Utanan çocuğun yanakları kiraz gibi oldular.
- Ne jimnastik ne de sağlıklı beslenme yapıyor.
- İngilizce testinde arkadaşından daha yüksek not alabildi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisi isim bir eylemsi bulabiliriz?

- Benim kitaplarım yeni olduğundan sana vermek istemiyorum.
- Yarın okula yeni gelen öğretmen Melek'tir.
- Annem bir hafta içinde iki kilo verdi.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapı bakımından olumsuz olduğu halde anlamca olumludur?

- Günümüzde bile dünyada hem yemeksiz hem de susuz çocuklar var.
- Çocuklarının onunla geziye gitmelerini istemiyor değil.
- Sokaklarda ne arabalar ne de insanlar vardı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem bir gizli hem de bir sözde özne var?

- Okullarımızda okuyan öğrencilerin çoğu üniversiteye devam ederler.
- Akşama oluncaya kadar, çok özlediği köyüne ulaşabilmişti.
- Kampanyamız dahilinde büyük bir miktar kullanılmış kitaplar toplandı ve onları bir listeye geçirdim.

C. Aşağıdaki resimlerin yardımıyla her verilen anlam için uygun terim yazınız.

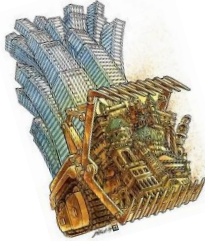
5 puan

1. Diğerlerin hatalarına, kusurlarına göz yummak ve aldırmamak ve kendine aykırı gelse de her şeyi anlayışla karşılamak demektir.

2. Çalışma gücünde ve arzusunda olan ve cari ücretten çalışmaya razı olup da iş bulamayan işgücünün varlığıdır.

3. Kentlerin ve kentlerde yaşayan nüfusun artışı olarak ifade edilebilir ya da sanayileşme ve modernleşmenin yarattığı toplumsal yapıda köklü niteliksel değişme sürecidir.

4.

İnsanoğlu tarafından tüketilen atıklardan, değerlendirilebilen atıklar çeşitli fiziksel veya kimyasal işlemlerle ikincil hammaddeye dönüştürülerek tekrar üretim sürecine dâhil edilmesine denir.

5. Çeşitli insan ırkları arasındaki biyolojik farklılıkların kültürel veya bireysel meseleleri de tayin etmesi gerektiğine ve doğal sebeplerle bir ırkın diğerlerinden

üstün olduğuna ve diğerlerine hükmetmeye hakkı olduğuna duyulan inanç
..... denir.

3. Altı çizili deyimleri ve atasözleri eş anlamlılarıyla ya da açıklamalarıyla eşleştiriniz. 5 puan

1. Annesinin söylediklerine <u>kulak asmadı</u> ve şimdi hiç işi yok.	a. değer kazanmak
2. Ona yalan söylediğinden beri <u>defterden sildi.</u>	b. biri bir işi yapmayı söyleyip bu işi asla başlamamak
3. Politikacının çoğu “olacak” kelimesi ile konuşur. Ama, <u>laf ile peynir gemisi yürümez.</u>	c. bir arada bulunan kişiler etkilenip aynı şeyleri yapmaya başlamak
4. Ödevimizi yapınca öğretmenin <u>gözüne girdik.</u>	d. bir kişinin öğütlerini kabul etmemek
5. Çocuklarla beraber olursak iyi davranmalıyız, çünkü <u>üzüm üzüm baka baka kararır.</u>	e. bir kişiyle her ilişkiyi kesmek

Başarılar Dileriz!